

NAVF'S

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1973: 2

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Tilgang på artianere og nye elever til gymnaset

Gymnas Entrants and
Gymnas Graduates

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities.

1973: 2

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Tilgang på artianere og nye elever til gymnaset

Gymnas Entrants and
Gymnas Graduates

F O R O R D

Denne meldingen gir oversikter over elevtall i første klasse i gymnasene og antall uteksaminerte fra gymnasene i 1972 sammenliknet med tidligere år. Den inneholder opplysninger om elevfrekvens og artianerfrekvens for hele landet og for de enkelte fylker, og om gymnasias-tenes og artianernes fordeling på gymnaslinjer og kjønn.

Meldingen omfatter dessuten tre regneeksempler for artianertall og artianerfrekvenser i 1975, 1980, 1985 og 1990.

Sekretær Tone Holter har ledet arbeidet med meldingen.

Oslo, mai 1973

Sigmund Vangsnes

TILGANG PÅ ARTIANERE OG NYE ELEVER TIL GYMNASET

I n n h o l d

	<u>Side</u>
ELEVTLINGEN TIL GYMNASET	7
UTEKSAMINERTE ARTIANERE OG KANDIDATER FRA ØKONOMISK GYMNAS	20
ARTIANERPROGNOSE	34
SUMMARY IN ENGLISH	37

Mai 1973

ELEVILGANGEN TIL GYMNASSET

Elevtilgangen høsten 1972

Høsten 1972 begynte vel 20.700 nye elever i første klasse i gymnasiet (klassetrinn D i Statistisk Sentralbyrås statistikk), dvs. 33.4 prosent av antall 16½-åringer i landet. Økningen fra året før var på 633 elever, hvilket tilsvarer en økning på 0.6 prosentenheter i elevfrekvensen.

Tallet på nye elever i gymnasiet har vist større stigning den siste femårsperioden enn i den forrige, og har utgjort en rask stigende andel av de relevante årskull. Elevfrekvensen i første klasse i gymnasiet (elever i prosent av totalt antall 16½-åringer) har økt fra 26.4 prosent i 1967 til 33.4 prosent i 1972. Vi har i siste femårsperiode hatt en raskere stigning i elevfrekvensen i gymnasiet enn i noen tidligere periode (tabell 1).

Geografisk fordeling av elevtilgangen

Det er stor forskjell i elevfrekvens mellom de ulike deler av landet. Ser vi på de enkelte fylker, finner vi at bildet er høyst varierende både når det gjelder elevfrekvensens størrelse og utviklingen de senere årene. Elevfrekvensen på 33.4 for hele landet dekker over så store geografiske ulikheter som 49.7 for Oslo og Akershus og 21.6 for Finnmark (tabell 3). Det må her gjøres oppmerksom på at det i denne fremstillingen dreier seg om elever som går på skole i vedkommende fylke, regnet i prosent av årskullet hjemmehørende i fylket. Det er i elevtallet ikke korrigert for elever hjemmehørende i andre fylker. Det vil si at fylker med relativt stor skolekapasitet får høyere elevfrekvens enn de ville ha, dersom det kunne korrigeres for elever hjemmehørende i andre fylker.

Geografisk utvikling 1962 - 1972

Tabell 3 og figur 1 viser at det har foregått en geografisk utjevning av elevfrekvensen de senere år. Av tabellen fremgår det at 8 av de 10 fylker hvor elevfrekvensen i 1962 var vesentlig lavere enn gjennomsnittet, har hatt en sterkere vekst i elevfrekvensen fram til 1972 enn den gjennomsnittlige for hele landet. Ingen av de fylker hvor elevfrekvensen i 1962 var over landsgjennomsnittet har hatt sterkere enn middels vekst fram til 1972. Den sterkeste økning i elevfrekvens i

løpet av tiårsperioden foregikk i Sogn og Fjordane - fra 8.3 i 1962 til 29.8 i 1972. I to av de fylker hvor elevfrekvensen i 1962 var høyere enn gjennomsnittet, var den i 1972 lavere - (Rogaland og Sør-Trøndelag). Gjennomgående er elevfrekvensen høyere i Østlandsfylkene enn i de øvrige landsdeler. Disse fylkene (Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold og Telemark) samlet hadde 51.6 prosent av førstegymnasiastene høsten 1972, mens 45 prosent av 16½-åringene i landet var hjemmehørende her.

Fordeling på kjønn

For hele landet begynte i 1972 33.7 prosent av årskullet gutter i første klasse i gymnasen og 33.1 prosent av årskullet jenter.

En vesentlig del av økningen i elevtilgangen til gymnasen de senere år skyldes økt rekruttering av jenter til dette skoleslag. Således har det foregått en utjevning av forskjellen i elevfrekvens mellom gutter og jenter. I 1962 var denne ca. 5 prosentenheter høyere for gutter enn for jenter, i 1972 var forskjellen redusert til 0.6 prosentenheter. I halvparten av fylkene var faktisk elevfrekvensen litt høyere for jenter enn for gutter, men disse forskjellene var for små til helt å oppveie skjevheten den andre veien i de øvrige fylkene (tabell 5).

I tabell 6 er førstegymnasiastene prosentfordelt på kjønn. Tabellen viser at jentene nå utgjør 48.4 prosent av elevtallet i første klasse i gymnasen, mot 42.7 prosent i 1962/63. Økningen i andelen jenter har vært særlig sterk de siste fem år.

Fordeling på gymnaslinjer

Tabellene 7, 8 og 9 viser første-gymnasiastenes valg av gymnaslinje de senere årene. I skoleåret 1972/73 valgte ca. 43 prosent reallinjer, nær 38 prosent språklinjer og ca. 10 prosent økonomisk gymnas. 9.5 prosent begynte i reformgymnas, som ved de fleste skoler ikke er linjedelt i første klasse, eller på samfunnslinjen (tidligere sosialfaglinjen). Reallinjenes andel av førstegymnasiastene har siden 1962/63 gått ned fra ca. 49 prosent til ca. 43 prosent, språklinjenes andel fra 42 til ca. 38 prosent, mens andelen i økonomisk gymnas har svinget mellom 9 og 11 prosent i samme tidsrom. Samfunnslinje og reformgymnas er etablert i løpet av denne perioden.

Fordeling på gymnaslinjer og kjønn

Valg av gymnaslinje er imidlertid høyst forskjellig for gutter og jenter. I hele den perioden denne statistikken omfatter (1962/63 - 1972/73) har 24-26 prosent av jentene valgt reallinjene. Inntil samfunnslinjen (tidligere sosialfaglinjen) og reformgymnaset ble opprettet, valgte 65-66 prosent av jentene språklinjer. Søkningen til samfunnslinjen og reformgymnaset (som ved de fleste skoler ikke er linjedelt i første klasse) har for jentenes vedkommende skjedd på bekostning av språklinjene, hvor andelen av førstegymnasiastene i 1972 var sunket til knapt 55 prosent. Nær 11 prosent av jentene begynte på samfunnslinje eller reformgymnas og knapt 9 prosent begynte på økonomisk gymnas i 1972.

For guttene ser det ut til at opprettelsen av samfunnslinje og reformgymnas har gitt utslag i lavere relativ søkning både til reallinjer og språklinjer. Knapt 60 prosent av de guttene som begynte i første klasse i gymnaset høsten 1972 hadde valgt reallinjer, mot 65-66 prosent i begynnelsen og midten av 1960-årene. Vel 21 prosent begynte på språklinjer, mot 24-25 prosent tidligere. Økonomisk gymnas har siden begynnelsen av 1960-årene fått en noe økende andel av gutter som begynner i gymnas - fra ca. 10 prosent i begynnelsen av perioden (1962) til 12.5 prosent i 1969 og 1970, men med en nedgang til knapt 11 prosent i 1971 og 1972. Vel 8 prosent av tilgangen på gutter til første klasse i gymnaset høsten 1972 gikk til samfunnslinje eller reformgymnas. Se for øvrig tabell 8.

På reallinjene er 71 prosent av elevene i første klasse gutter og 29 prosent jenter, på språklinjene er nær 30 prosent gutter og vel 70 prosent jenter, på økonomisk gymnas er fordelingen ca. 57 prosent gutter og 43 prosent jenter, på samfunnslinjen og reformgymnaset ca. 45 prosent gutter og ca. 55 prosent jenter. (Tabell 9.)

Tabell 1. Elever i første klasse i gymnaset¹⁾, absolutte tall og i prosent av 16½ åringar.

Table 1. Pupils in the first class at the Gymnas - absolute numbers and as a percentage of the population aged 16½ years.

Skoleår Year	Antall personer i alder 16½ år ²⁾ Population aged 16½ years	Antall elever i første klasse i gymnaset ¹⁾ Pupils in first class at Gymnas	Elevfrekvens Pupil frequency
1962/63	64946	13331	20,5
1963/64	66320	14133	21,3
1964/65	63744	14850	23,3
1965/66	61688	15109	24,5
1966/67	60288	15231	25,3
1967/68	59296	15631	26,4
1968/69	59556	17169	28,8
1969/70	60812	18499	30,4
1970/71	60925	19243	31,6
1971/72	61177	20077	32,8
1972/73	61987	20710	33,4

1) 1. klasse i 3-årig gymnas, 2. klasse i 4-årig og 3. klasse i 5-årig gymnas svarer til klassesett D i Statistisk Sentralbyrås statistikk.

2) Tallene for 16½-årige er beregnet på grunnlag av Statistisk Sentralbyrås årlige oppgaver over folkemengden.

Tabell 2. Elever i første klasse i gymnasiet etter fylke og skoleår.
Table 2. Pupils in the first class at the Gymnas by county and year.

Fylke County	Antall elever i 1. gymnas ¹⁾ Number of pupils in the first class at the Gymnas										
	1962/ 63	1963/ 64	1964/ 65	1965/ 66	1966/ 67	1967/ 68	1968/ 69	1969/ 70	1970/ 71	1971/ 72	1972/ 73
Østfold	749	829	809	872	784	809	959	946	978	1045	1113
Oslo og Akershus	4212	4076	4073	3976	3706	3875	4085	4592	4964	5045	5140
Hedmark	551	571	595	595	583	596	721	747	801	849	890
Oppland	502	575	607	650	638	641	704	716	757	741	831
Buskerud	598	584	639	705	746	811	891	938	933	943	948
Vestfold	617	622	635	650	677	711	788	888	866	870	957
Telemark	637	666	684	710	706	741	772	779	800	823	821
Aust-Agder	259	305	329	345	324	308	328	416	407	418	440
Vest-Agder	418	504	576	565	619	623	679	647	702	735	729
Rogaland	906	956	1064	1034	1118	1143	1187	1310	1296	1369	1444
Hordaland og Bergen	1227	1374	1547	1456	1597	1585	1751	1810	1813	1793	1908
Sogn og Fjordane	151	150	193	211	227	265	367	396	427	461	533
Møre og Romsdal	534	723	717	744	799	803	836	884	913	1025	1015
Sør-Trøndelag	823	864	861	936	957	1002	1106	1152	1145	1366	1143
Nord-Trøndelag	313	294	344	376	420	395	450	488	524	566	690
Nordland	538	625	704	755	793	787	944	1065	1126	1197	1260
Troms	215	252	274	319	345	327	358	459	491	526	547
Finmark	81	163	199	210	192	209	243	266	300	305	301
Hele landet Whole country	13331	14133	14850	15109	15231	15631	17169	18499	19243	20077	20710

1) 1. klasse i 3-årig gymnas, 2. klasse i 4-årig og 3. klasse i 5-årig gymnas svarer til klassetrinn D i Statistisk Sentralbyrås statistikk.

Tabell 3. Elever i første klasse i gymnasiet i prosent av 16½-åringer, etter skolefylke og år.¹⁾

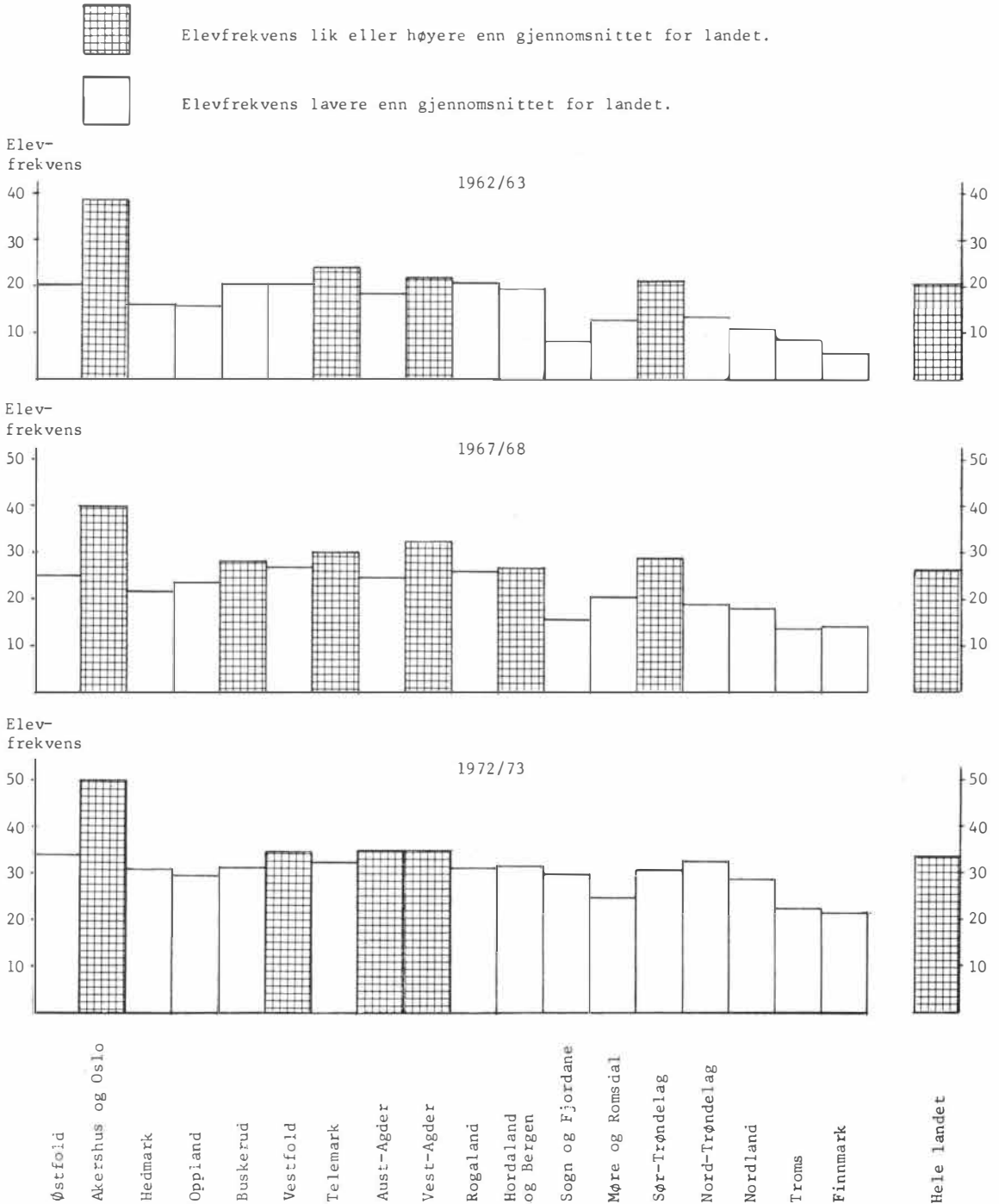
Table 3. Pupils in the first class at the Gymnas as a percentage of the population aged 16½ years, by county and year.

Fylke County	Elevfrekvens										
	Pupil frequency										
	1962/ 63	1963/ 64	1964/ 65	1965/ 66	1966/ 67	1967/ 68	1968/ 69	1969/ 70	1970/ 71	1971/ 72	1972/ 73
Østfold	20,3	21,8	22,5	25,5	23,6	25,0	29,7	28,7	29,2	31,6	32,8
Oslo og Akershus	37,7	36,1	39,3	37,9	38,3	39,8	43,5	45,6	48,5	48,7	49,7
Hedmark	16,1	16,5	17,9	19,6	19,5	21,5	24,9	26,2	28,8	30,6	30,7
Oppland	16,0	17,9	19,9	22,1	22,0	23,6	26,0	26,5	28,1	27,1	29,5
Buskerud	20,4	19,3	22,5	23,8	25,8	28,1	31,4	33,0	32,0	31,9	31,2
Vestfold	20,4	19,7	20,9	24,7	26,3	26,9	29,7	31,9	30,9	31,5	34,3
Telemark	24,0	24,9	26,6	28,0	28,3	30,0	31,2	30,9	32,1	33,2	32,3
Aust-Agder	18,7	20,8	22,9	25,8	25,1	24,6	25,4	31,6	31,6	33,0	34,7
Vest-Agder	22,1	24,9	29,7	29,7	33,0	32,3	34,0	31,5	34,4	35,6	34,5
Rogaland	20,9	21,9	25,0	24,3	25,6	25,9	26,7	28,5	28,1	29,4	31,1
Hordaland og Bergen	19,7	20,9	24,4	23,7	26,4	26,8	29,3	29,3	29,5	29,3	31,2
Sogn og Fjordane	8,3	8,2	10,5	12,0	12,9	15,4	20,9	22,8	24,1	25,9	29,8
Møre og Romsdal	13,0	17,8	17,7	18,7	20,5	20,6	20,7	21,7	22,7	25,1	24,6
Sør-Trøndelag	21,3	22,4	23,1	26,0	24,7	29,0	32,0	32,3	31,9	37,1	30,5
Nord-Trøndelag	13,4	12,6	15,1	17,8	19,6	18,9	20,8	23,3	25,3	27,5	32,5
Nordland	10,9	12,6	14,5	16,7	17,5	18,2	21,7	24,6	26,1	27,9	28,7
Troms	8,3	9,6	10,6	12,9	14,1	13,8	15,1	19,2	20,3	21,8	22,3
Finnmark	5,7	10,3	9,7	13,3	12,4	14,1	16,5	18,9	21,2	21,5	21,6
Hele landet <i>Whole country</i>	20,5	21,3	23,3	24,5	25,3	26,4	28,7	30,4	31,6	32,8	33,4

- 1) Tallene for 16½-åringer i de enkelte fylker for årene 1962/63-1964/65 er beregnet på grunnlag av folketellingen i 1960 og Statistisk Sentralbyrås årlige oppgaver over den totale folkemengde. Fra og med 1965/66 bygger tallene på Statistisk Sentralbyrås personregister (publikasjonene: Folkemengden etter alder pr. 31. desember 1965, 1967 og 1969). Det må her gjøres oppmerksom på at det i denne fremstilling dreier seg om elever som går på skole i vedkommende fylke, regnet i prosent av årskullet i fylket. Det er ikke korrigert for elever hjemmehørende i andre fylker.

Figur 1. Elever i første klasse i gymnaset i prosent av 16½-åringer etter skolefylke, årene 1962/63, 1967/68 og 1972/73.

Figure 1. Pupils in the first class at Gymnas as a percentage of the population aged 16½ years by county, 1962/63, 1967/68, and 1972/73.

Tabell 4. Elever i første klasse i gymnaset etter fylke, år og kjønn.
Table 4. Pupils in the first class at Gymnas by county, year and sex.

Fylke County	1962/63		1963/64		1964/65		1965/66		1966/67		1967/68		1968/69		1969/70		1970/71		1971/72		1972/73	
	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls
Østfold	425	324	489	340	449	360	483	389	409	375	449	360	502	457	515	431	531	447	567	478	564	549
Oslo og Akershus	2264	1948	2200	1876	2276	1797	2134	1842	2007	1699	2119	1756	2142	1943	2393	2199	2607	2357	2539	2506	2695	2445
Hedmark	300	251	321	250	341	254	344	251	330	253	308	288	369	352	386	361	427	374	417	432	446	444
Oppland	279	223	316	259	319	288	337	313	323	315	324	317	349	355	373	343	369	388	382	359	419	412
Buskerud	331	267	324	260	347	292	367	338	407	339	448	363	494	397	471	467	455	478	430	513	463	485
Vestfold	340	277	324	298	366	269	388	262	407	270	378	333	439	349	460	428	472	394	492	378	486	471
Telemark	399	238	376	290	398	286	422	288	405	301	419	322	408	364	427	352	432	368	437	386	456	365
Aust-Agder	164	95	192	113	207	122	203	142	193	131	183	125	195	133	221	195	219	188	234	184	243	197
Vest-Agder	256	162	273	231	354	222	318	247	357	262	356	267	360	319	370	277	398	304	385	350	394	335
Rogaland	536	370	580	376	590	474	589	445	630	488	672	471	676	511	722	588	675	621	707	662	721	723
Hordaland og Bergen	705	522	778	596	885	662	830	626	910	687	874	711	962	789	973	837	993	820	970	823	975	933
Sogn og Fjordane	103	48	85	65	124	69	104	107	123	104	149	116	204	163	212	184	224	203	247	214	255	278
Møre og Romsdal	330	204	437	286	448	269	440	304	472	327	484	319	498	338	518	366	517	396	585	440	568	447
Sør-Trøndelag	478	345	519	345	468	393	529	407	526	431	564	438	598	508	598	554	585	560	733	633	557	586
Nord-Trøndelag	199	114	171	123	208	136	221	155	259	161	236	159	282	168	287	201	281	243	300	266	355	335
Nordland	342	196	348	277	425	279	427	328	483	310	507	280	532	412	631	434	653	473	647	550	661	599
Troms	127	88	153	99	165	109	191	128	218	127	190	137	213	145	256	203	264	227	311	215	276	271
Finnmark	54	27	99	64	116	83	132	78	96	96	111	98	135	108	142	124	158	142	164	141	154	147
Hele landet Whole country	7632	5699	7985	6148	8486	6364	8459	6650	8555	6676	8771	6860	9358	7811	9955	8544	10260	8983	10547	9530	10688	10022

Tabell 5. Elever i første klasse i gymnaset i prosent av 16½-åringer etter skolefylke, år og kjønn.

Table 5. Pupils in the first class at Gympas as a percentage of the population aged 16½ years by county, year and sex.

Fylke <i>County</i>	E l e v f r e k v e n s <i>Pupil frequency</i>							
	1965/66		1969/70		1971/72		1972/73	
	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>
Østfold	27,7	23,3	30,5	26,7	33,5	29,5	32,1	33,5
Oslo og Akershus	39,9	35,8	47,8	43,4	48,8	51,0	50,7	48,6
Hedmark	21,4	17,6	26,1	26,2	29,2	30,3	30,6	30,8
Oppland	22,8	21,5	26,7	26,3	27,4	26,0	28,7	30,3
Buskerud	24,7	22,8	32,4	33,6	28,4	35,3	29,8	32,7
Vestfold	28,8	20,4	31,7	32,1	35,3	28,0	34,3	34,3
Telemark	32,1	23,6	33,2	28,5	34,0	32,3	34,9	29,7
Aust-Agder	29,2	22,2	32,9	30,2	36,3	28,9	38,4	31,0
Vest-Agder	31,1	28,1	34,9	27,8	36,4	35,3	36,0	32,8
Rogaland	26,9	21,5	30,5	26,3	30,1	28,9	31,0	31,2
Hordaland og Bergen	26,3	20,9	30,6	28,0	31,0	27,5	31,1	31,4
Sogn og Fjordane	11,5	12,6	23,5	22,1	26,1	25,1	27,6	32,1
Møre og Romsdal	21,4	15,9	24,9	18,5	28,0	22,3	26,7	22,2
Sør-Trøndelag	29,2	22,8	33,1	31,5	39,5	34,6	29,4	31,6
Nord-Trøndelag	19,4	15,5	26,5	19,9	28,0	25,7	32,5	32,4
Nordland	18,1	15,1	27,9	20,9	28,8	26,3	29,5	27,9
Troms	15,0	10,7	21,0	17,3	25,2	18,0	21,8	22,9
Finnmark	16,4	10,1	19,6	18,1	22,6	20,1	22,6	20,6
Hele landet <i>Whole country</i>	26,7	22,2	32,0	28,8	33,7	31,9	33,7	33,1

Tabell 6. Elever i 1. gymnasiet prosentfordelt på kjønn etter år og fylke.
 Table 6. Pupils in the first class at Gymnas. Percentages of boys and girls by year and county.

Fylke County	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73											
	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls	Gut- Boys	Jen- Girls										
Østfold	56,7	43,3	59,0	41,0	55,5	44,5	55,4	44,6	52,2	47,8	55,5	44,5	52,3	47,7	54,4	45,6	54,3	45,7	54,3	45,7	50,7	49,3
Oslo og Akershus	53,8	46,2	54,0	46,0	55,9	44,1	53,7	46,3	54,2	45,8	54,7	45,3	52,4	47,6	52,1	47,9	52,5	47,5	50,3	49,7	52,4	47,6
Hedmark	54,4	45,6	56,2	43,8	57,3	42,7	57,8	42,2	56,6	43,4	51,7	48,3	51,2	48,8	51,7	48,3	53,3	46,7	49,1	50,9	50,1	49,9
Oppland	55,6	44,4	55,0	45,0	52,6	47,4	51,8	48,2	50,6	49,4	50,5	49,5	49,6	50,4	52,1	47,9	48,7	51,3	51,6	48,4	50,4	49,6
Buskerud	55,4	44,6	55,5	44,5	54,3	45,7	52,1	47,9	54,6	45,4	55,2	44,8	55,4	44,6	50,2	49,8	48,8	51,2	45,6	54,4	48,8	51,2
Vestfold	55,1	44,9	52,1	47,9	57,6	42,4	59,7	40,3	60,1	39,9	53,2	46,8	55,7	44,3	51,8	48,2	54,5	45,5	56,6	43,4	50,8	49,2
Telemark	62,6	37,4	56,5	43,5	58,2	41,8	59,4	40,6	57,4	42,6	56,5	43,5	52,8	47,2	54,8	45,2	54,0	46,0	53,1	46,9	55,5	44,5
Aust-Agder	63,3	36,7	63,0	37,0	62,9	37,1	58,8	41,2	59,6	40,4	59,4	40,6	59,5	40,5	53,1	46,9	53,8	46,2	56,0	44,0	55,2	44,8
Vest-Agder	61,2	38,8	54,2	45,8	61,5	38,5	56,3	43,7	57,7	42,3	57,1	42,9	53,0	47,0	57,2	42,8	56,7	43,3	52,4	47,6	54,0	46,0
Rogaland	59,2	40,8	60,7	39,3	55,5	44,5	57,0	43,0	56,4	43,6	58,8	41,2	57,0	43,0	55,1	44,9	52,1	47,9	51,6	48,4	49,9	50,1
Hordaland og Bergen	57,5	42,5	56,6	43,4	57,2	42,8	57,0	43,0	57,0	43,0	55,1	44,9	54,9	45,1	53,8	46,2	54,8	45,2	54,1	45,9	51,1	48,9
Sogn og Fjordane	68,2	31,8	56,7	43,3	64,2	35,8	49,3	50,7	54,2	45,8	56,2	43,8	55,6	44,4	53,5	46,5	52,5	47,5	53,6	46,4	47,8	52,2
Møre og Romsdal	61,8	38,2	60,4	39,6	62,5	37,5	59,1	40,9	59,1	40,9	60,3	39,7	59,6	40,4	58,6	41,4	56,6	43,4	57,1	42,9	56,0	44,0
Sør-Trøndelag	58,1	41,9	60,1	39,9	54,4	45,6	56,5	43,5	55,0	45,0	56,3	43,7	54,1	45,9	51,9	48,1	51,1	48,9	53,7	46,3	48,7	51,3
Nord-Trøndelag	63,6	36,4	58,2	41,8	60,5	39,5	58,8	41,2	61,7	38,3	59,7	40,3	62,7	37,3	58,8	41,2	53,6	46,4	53,0	47,0	51,4	48,6
Nordland	63,6	36,4	55,7	44,3	60,4	39,6	56,6	43,4	60,9	39,1	64,4	35,6	56,4	43,6	59,2	40,8	58,0	42,0	54,1	45,9	52,5	47,5
Troms	59,1	40,9	60,7	39,3	60,2	39,8	59,9	40,1	63,2	36,8	58,1	41,9	59,5	40,5	55,8	44,2	53,8	46,2	59,1	40,9	50,5	49,5
Finnmark	66,7	33,3	60,7	39,3	58,3	41,7	62,9	37,1	50,0	50,0	53,1	46,9	55,6	44,4	53,4	46,6	52,7	47,3	53,8	46,2	51,2	48,8
Hele landet Whole country	57,3	42,7	56,5	43,5	57,1	42,9	56,0	44,0	56,2	43,8	56,1	43,9	54,5	45,5	53,8	46,2	53,3	46,7	52,5	47,5	51,6	48,4

Tabell 7. Elever i første klasse i gymnaset etter linje, kjønn og år.
 Table 7. Pupils in the first class at the Gymnas by type of course,
 sex and year.

År Year	Elever Pupils	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Økonomisk gymnas Commercial course	Andre linjer ¹⁾ Other courses	Alle linjer All courses
1962/63	Gutter <i>Boys</i>	5084	1797	751		7632
	Jenter <i>Girls</i>	1433	3802	464		5699
	Sum <i>Total</i>	6517	5599	1215	-	13331
1963/64	Gutter <i>Boys</i>	5180	1986	819		7985
	Jenter <i>Girls</i>	1552	4051	545		6148
	Sum <i>Total</i>	6732	6037	1364	-	14133
1964/65	Gutter <i>Boys</i>	5398	2117	971		8486
	Jenter <i>Girls</i>	1583	4152	629		6364
	Sum <i>Total</i>	6981	6269	1600	-	14850
1965/66	Gutter <i>Boys</i>	5502	2053	904		8459
	Jenter <i>Girls</i>	1615	4416	619		6650
	Sum <i>Total</i>	7117	6469	1523	-	15109
1966/67	Gutter <i>Boys</i>	5509	2034	1012		8555
	Jenter <i>Girls</i>	1602	4354	720		6676
	Sum <i>Total</i>	7111	6388	1732	-	15231
1967/68	Gutter <i>Boys</i>	5568	2161	1042		8771
	Jenter <i>Girls</i>	1701	4480	679		6860
	Sum <i>Total</i>	7269	6641	1721	..	15631
1968/69	Gutter <i>Boys</i>	6037	2209	1112		9358
	Jenter <i>Girls</i>	1958	5121	732		7811
	Sum <i>Total</i>	7995	7330	1844	..	17169
1969/70	Gutter <i>Boys</i>	6074	2306	1254	321	9955
	Jenter <i>Girls</i>	2138	5286	773	347	8544
	Sum <i>Total</i>	8212	7592	2027	668	18499
1970/71	Gutter <i>Boys</i>	6111	2211	1286	652	10260
	Jenter <i>Girls</i>	2176	5374	832	601	8983
	Sum <i>Total</i>	8287	7585	2118	1253	19243
1971/72	Gutter <i>Boys</i>	6372	2228	1138	809	10547
	Jenter <i>Girls</i>	2429	5447	844	810	9530
	Sum <i>Total</i>	8801	7675	1982	1619	20077
1972/73	Gutter <i>Boys</i>	6346	2308	1137	897	10688
	Jenter <i>Girls</i>	2602	5476	867	1077	10022
	Sum <i>Total</i>	8948	7784	2004	1974	20710

1) Omfatter samfunnslinje og reformgymnas. For årene 1967/68 og 1968/69 er samfunnslinjen (tidligere sosialfaglinje) tatt med under språk-linjer.

Tabell 8. Elever i første klasse i gymnasen prosentfordelt på linjer etter etter kjønn og år.

Table 8. Pupils in the first class at the Gymnas by type of course, sex and year. Percentages.

År Year	Elever Pupils	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Økonomisk gymnas Commercial course	Andre linjer ¹⁾ Other courses	Alle linjer All courses
1962/63	Gutter Boys	66,7	23,5	9,8		100,0
	Jenter Girls	25,1	66,8	8,1		100,0
	Sum Total	48,9	42,0	9,1	-	100,0
1963/64	Gutter Boys	64,9	24,8	10,3		100,0
	Jenter Girls	25,2	65,9	8,9		100,0
	Sum Total	47,7	42,7	9,6	-	100,0
1964/65	Gutter Boys	63,6	25,0	11,4		100,0
	Jenter Girls	24,9	65,2	9,9		100,0
	Sum Total	47,0	42,2	10,8	-	100,0
1965/66	Gutter Boys	65,0	24,3	10,7		100,0
	Jenter Girls	24,3	66,4	9,3		100,0
	Sum Total	47,1	42,8	10,1	-	100,0
1966/67	Gutter Boys	64,4	23,8	11,8		100,0
	Jenter Girls	24,0	65,2	10,8		100,0
	Sum Total	46,7	41,9	11,4	-	100,0
1967/68	Gutter Boys	63,5	24,6	11,9		100,0
	Jenter Girls	24,8	65,3	9,9		100,0
	Sum Total	46,5	42,5	11,0	..	100,0
1968/69	Gutter Boys	64,5	23,6	11,9		100,0
	Jenter Girls	25,1	65,5	9,4		100,0
	Sum Total	46,6	42,7	10,7	..	100,0
1969/70	Gutter Boys	61,0	23,2	12,6	3,2	100,0
	Jenter Girls	25,0	61,8	9,1	4,1	100,0
	Sum Total	44,4	41,0	11,0	3,6	100,0
1970/71	Gutter Boys	59,6	21,5	12,5	6,4	100,0
	Jenter Girls	24,2	59,8	9,3	6,7	100,0
	Sum Total	43,1	39,4	11,0	6,5	100,0
1971/72	Gutter Boys	60,4	21,1	10,8	7,7	100,0
	Jenter Girls	25,5	57,1	8,9	8,5	100,0
	Sum Total	43,8	38,2	9,9	8,1	100,0
1972/73	Gutter Boys	59,4	21,6	10,6	8,4	100,0
	Jenter Girls	26,0	54,6	8,7	10,7	100,0
	Sum Total	43,2	37,6	9,7	9,5	100,0

1) Omfatter samfunnslinje og reformgymnas. For årene 1967/68 og 1968/69 er samfunnslinjen (tidligere sosialfaglinje) tatt med under språk-linjer.

Tabell 9. Elever i første klasse i gymnasen prosentfordelt på kjønn etter linje og år.

Table 9. Pupils in the first class at the Gymnas by sex, type of course and year. Percentages.

År Year	Elever Pupils	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Økonomisk gymnas Commercial course	Andre linjer ¹⁾ Other courses	Alle linjer All courses
1962/63	Gutter <i>Boys</i>	78,0	32,1	61,8		57,3
	Jenter <i>Girls</i>	22,0	67,9	38,2		42,7
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	-	100,0
1963/64	Gutter <i>Boys</i>	76,9	32,9	60,0		56,5
	Jenter <i>Girls</i>	23,1	67,1	40,0		43,5
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	-	100,0
1964/65	Gutter <i>Boys</i>	77,3	33,8	60,7		57,1
	Jenter <i>Girls</i>	22,7	66,2	39,3		42,9
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	-	100,0
1965/66	Gutter <i>Boys</i>	77,3	31,7	59,4		56,0
	Jenter <i>Girls</i>	22,7	68,3	40,6		44,0
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	-	100,0
1966/67	Gutter <i>Boys</i>	77,5	31,8	58,4		56,2
	Jenter <i>Girls</i>	22,5	68,2	41,6		43,8
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	-	100,0
1967/68	Gutter <i>Boys</i>	76,6	32,5	60,5		56,1
	Jenter <i>Girls</i>	23,4	67,5	39,5		43,9
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	..	100,0
1968/69	Gutter <i>Boys</i>	75,5	30,1	60,3		54,5
	Jenter <i>Girls</i>	24,5	69,9	39,7		45,5
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	..	100,0
1969/70	Gutter <i>Boys</i>	74,0	30,4	61,9	48,1	53,8
	Jenter <i>Girls</i>	26,0	69,6	38,1	51,9	46,2
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1970/71	Gutter <i>Boys</i>	73,7	29,1	60,7	52,0	53,3
	Jenter <i>Girls</i>	26,3	70,9	39,3	48,0	46,7
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1971/72	Gutter <i>Boys</i>	72,4	29,0	57,4	50,0	52,5
	Jenter <i>Girls</i>	27,6	71,0	42,6	50,0	47,5
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1972/73	Gutter <i>Boys</i>	70,9	29,7	56,7	45,4	51,6
	Jenter <i>Girls</i>	29,1	70,3	43,3	54,6	48,4
	Sum <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1) Omfatter samfunnslinje og reformgymnas. For årene 1967/68 og 1968/69 er samfunnslinjen (tidligere sosialfaglinje) tatt med under språk-linjer.

UTEKSAMINERTE ARTIANERE OG KANDIDATER FRA ØKONOMISK GYMNAS

Artianere 1972

I 1972 ble det uteksaminert 13.776 artianere og 1.667 kandidater fra økonomisk gymnas. Disse tilsammen utgjorde 25,4 prosent av 19½-åringene i landet. Videre i denne meldingen vil begge disse gruppene tilsammen bli kalt artianere.

Tabell 10 viser at artianertallet har økt med nær 90 prosent de siste ti år, og er mer enn tredoblet i løpet av de siste tjue år. Artianerfrekvensen (artianere i prosent av antall personer i alder 19½ år) har den siste tiårsperioden steget med gjennomsnittlig en prosentenheter pr. år. Sterkest var økningen fra 1970 til 1971 da artianerfrekvensen økte med 2,5 prosentenheter. Dette er en kraftigere økning fra et år til det neste enn i noe annet år etter krigen. Økningen fra 1971 til 1972 var på 0,8 prosentenheter. Det kan ventes fortsatt økning i artianerfrekvensen de nærmeste år, som følge av den økte tilstrømmingen til gymnasene i 1970, 1971 og 1972.

Geografisk fordeling av artianerne

Tabell 12 viser at artianerfrekvensen på 25,4 for hele landet i 1972 dekker ganske store regionale ulikheter. Det må her gjøres oppmerksom på at de artianere som tar artium i vedkommende fylke er satt i relasjon til 19½-åringene i skolefylket. Artianertallet i fylket er ikke korrigert for artianere hjemmehørende i andre fylker. Dette medfører bl.a. at fylker med stor skolekapasitet får høyere artianerfrekvens enn de ville ha, dersom det kunne korrigeres for artianere hjemmehørende i andre fylker. Imidlertid er det nå mulig å foreta en slik korrigering for artianere fra 1968, 1969 og 1970,¹⁾ idet Statistisk Sentralbyrå i publikasjonene "Gymnaseeksamen 1968", "Gymnaseeksamen 1969" og "Gymnaseeksamen 1970"²⁾ har fordelt artianerne etter skole- og hjemstedsfylke.

1) Statistisk Sentralbyrå mangler fordeling etter hjemstedsfylke for 395 artianere fra 1970 med eksamen uten hovedkarakter. I beregningene av artianerfrekvensen etter hjemstedsfylke er det for disse artianere forutsatt at hjemstedsfylke er det samme som skolefylke.

2) Foreløpig upublisert.

Artianerfrekvensen for de enkelte fylker etter hjemstedsfylke og etter skolefylke blir da for 1968, 1969 og 1970 følgende:

	Artianerfrekvens etter					
	Hjemstedsfylke			Skolefylke		
	1968	1969	1970	1968	1969	1970
Østfold	22,0	23,0	21,9	22,0	22,8	22,0
Akershus	26,4	26,9	27,7	21,3	21,6	22,0
Oslo	29,7	28,4	29,7	34,9	33,2	34,2
Hedmark	21,0	21,2	20,9	18,8	19,9	19,0
Oppland	20,1	20,1	23,0	20,9	19,8	23,5
Buskerud	19,4	22,0	21,5	19,5	22,5	22,7
Vestfold	22,2	23,0	23,9	20,7	21,8	22,0
Telemark	20,3	21,2	23,3	21,7	22,0	24,4
Aust-Agder	22,3	22,1	19,7	21,9	20,7	19,0
Vest-Agder	24,9	26,6	26,3	24,6	28,4	27,0
Rogaland	21,9	21,8	23,0	22,9	22,6	23,5
Hordaland	20,9	23,7	22,1	14,0	18,4	16,0
Bergen	26,2	25,5	25,9	40,9	35,4	38,8
Sogn og Fjordane	17,1	23,3	25,6	16,3	20,8	24,6
Møre og Romsdal	18,2	19,7	20,0	16,3	18,9	19,1
Sør-Trøndelag	19,6	22,2	24,1	20,7	23,1	25,0
Nord-Trøndelag	18,6	18,5	17,8	16,9	17,3	17,1
Nordland	13,6	17,1	16,5	13,4	16,4	16,3
Troms	11,4	12,2	13,7	10,6	11,4	12,8
Finnmark	10,9	11,3	11,3	10,3	11,1	10,8

Av oppstillingen fremgår det at ulikhetene i artianerfrekvens mellom fylkene blir noe mindre når statistikken korrigeres for artianere hjemmehørende utenfor skolefylket. Særlig sterkt slår korreksjonen ut for Bergen og Oslo som da får lavere artianerfrekvens, mens deres tilgrensende fylker, Hordaland og Akershus, får høyere artianerfrekvens. Men også i en rekke andre fylker viser beregningene av artianerfrekvens etter hjemstedsfylke at skjevheten i den geografiske fordeling av artianere ikke er fullt så stor som beregningen etter skolefylke tyder på. Foruten Bergen og Oslo blir artianerfrekvensen lavere i fylkene Oppland, Telemark, Vest-Agder, Rogaland og Sør-Trøndelag.

Beregningen av artianerfrekvens både etter hjemstedsfylke og etter skolefylke viser at Finnmark i begge tilfelle har den laveste artianerfrekvens. Mens den høyeste artianerfrekvens etter hjemstedsfylke er Oslo, er den etter skolefylke høyest for Bergen.

Imidlertid kan det være tvilsomt også om artianerfrekvens beregnet etter hjemstedsfylke viser det helt riktige bilde av geografiske forskjeller i artianerfrekvenser, idet det blant ungdommer i gymnasalder som ikke går på skole foregår til dels betydelige utflyttinger fra de egentlige hjemstedsfylker til sentrale fylker som Akershus, Oslo og Bergen. De som flytter og tar arbeid blir registrert som hjemmehørende i innflyttingsfylket. Grunnlaget for beregning av artianerfrekvensen blir således "for lite" i utflyttingsfylker og "for stort" i innflyttingsfylker, slik at artianerfrekvensen i førstnevnte gruppe blir for høy og i sistnevnte for lav.

Geografisk utvikling siden 1964

Utviklingen av artianerfrekvens etter skolefylke de senere år viser en nokså klar utjevningstendens, idet flertallet av de fylkene som hadde lavere artianerfrekvens enn landet som helhet i 1964 har hatt en sterkere økning i tiden fram til 1972 enn de fleste av de fylkene som i 1964 "lå godt an" og sterkere enn den gjennomsnittlige økning for hele landet. Tolv fylker hadde lavere artianerfrekvens enn landsgjennomsnittet i 1964 - bare fire av disse (Oppland, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag og Finnmark) har hatt under middels økning i løpet av perioden. Av de åtte fylker hvor artianerfrekvensen i 1964 var høyere enn gjennomsnittet har fem - fram til 1972 - hatt svakere enn middels økning. Likevel er de geografiske forskjeller fremdeles betydelige: Østlandsfylkene, hvor 46 prosent av 19½-åringene er hjemmehørende, har 52,2 prosent av artianerne, mens Nord-Norge som er hjemsted for 12,5 prosent av 19½-åringene bare har 8,5 prosent av artianerne.

Artianernes fordeling på kjønn

Andelen av kvinnelige artianere økte fra 42 prosent i 1966 til ^{47.3}~~43.7~~ prosent i 1972, og det er grunn til å tro at kvinneandelen vil stige noe også de nærmeste par år, som følge av at det i tilgangen til gymnasen de fire siste år var en ganske markert økning i andelen jenter.

Fordeling på kjønn mangler for 395 artianere fra 1970 og foreløpig for 794 artianere fra 1971. De fleste av disse har eksamen på grunnlag av deleksamener (24.II i eksamensreglementet), noen få har utsatt prøve fra året før. Vi antar imidlertid at det vil bli mulig å skaffe fordeling på kjønn for noen flere av artianerne fra 1971, når Statistisk Sentralbyrå får bearbeidet det individualmateriale som finnes om disse.

I tabell 15 er det beregnet artianerfrekvenser i fylkene for gutter og jenter hver for seg for årene 1966, 1968, 1969 og 1972. Beregningene viser at i fem av de åtte Østlandsfylkene er det en større andel av jentene enn av guttene som tar artium; det samme er tilfelle for Sogn

og Fjordane. Her bør imidlertid gjøres oppmerksom på at det flyttemønster som er nevnt i avsnittet om geografisk fordeling av artianerne (side 22) er langt mer markert for jenter enn for gutter - omtrent dobbelt så mange jenter som gutter i aldersgruppen 15-19 år flytter, og tendensen til å flytte til "pressområdene" er langt mer markert. Dette er antakelig noe av forklaringen på at artianerfrekvensen for jenter i Bergen og Oslo er relativt så mye lavere enn for gutter.

Artianernes fordeling på linjer

Tabellene 16, 17 og 18 viser artianernes fordeling på linjer årene 1963-1972. Det siste året tok 42 prosent eksamen ved en av de to reallinjene, vel 46 prosent ved språklinjer, nær 11 prosent ved økonomisk gymnas og 1 prosent ved samfunnslinjen. Sammenliknet med fordelingen i begynnelsen og midten av 1960-årene er reallinjenes andel av artiumskullet blitt mindre, språklinjenes andel er blitt litt høyere, økonomisk gymnas har økt fra ca. 9 til ca. 11 prosent og samfunnslinjen er etablert i løpet av perioden, (se tabell 17).

Artianernes fordeling på linjer og kjønn

Fordelingen av kvinnelige og mannlige artianere på linjer for årene 1966-1969 og for 1972 viser, i likhet med tilgangen til første klasse i gymnas at språklinjene er typiske "jentelinjer", og reallinjene typiske "guttelinjer". For den perioden som denne statistikken omfatter var artianernes fordeling på linjer og kjønn følgende: 60 - 62 prosent av alle mannlige artianere tok eksamen ved en av de to reallinjene, 26-27 prosent tok språklig artium og 10 - 12 prosent tok eksamen ved økonomisk gymnas. Ved samfunnslinjen er det uteksaminert artianere siden 1970, og andelen her var siste år kommet opp i 1 prosent. Av de kvinnelige artianere hadde 21 - 23 prosent reallinje, 67 - 70 prosent språklig linje og 8 - 9 prosent økonomisk gymnas; samfunnslinjen hadde 1 prosent også av de kvinnelige artianere i 1972. Ved sistnevnte linje er det hittil uteksaminert omtrent like mange av hvert kjønn (det var i 1970 og 1971 ingen artianere med ukjent kjønn fra denne linjen).

Av artianerne på reallinjene årene 1966-1969 var 78 - 80 prosent gutter, 20 - 22 prosent jenter; på språklinjene var forholdet 33 - 35 prosent gutter og 65 - 67 prosent jenter, og på økonomisk gymnas var 62 - 65 prosent av dem som tok eksamen gutter og 35 - 38 prosent var jenter. Etter 1969 er disse andeler noe anderledes, idet en stadig økende andel av hele artiumskullet er jenter. Både på reallinjene og på språklinjene var det i 1972 vesentlig større andeler kvinnelige artianere enn i 1960-årene eller tidligere. Ved økonomisk gymnas derimot, har økningen av kvinnelige artianere totalt sett, foreløpig ikke gitt utslag i større andel jenter.

Tabell 10. Artianere, absolutte tall og i prosent av antall personer i alder 19½ år.

Table 10. *Gymnas graduates - absolute numbers and as a percentage of the population aged 19½ years.*

År <i>Year</i>	Antall personer i alder 19½ år <i>Population aged 19½ years</i>	Antall artianere <i>Gymnas graduates</i>	Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i>
1950	44151	4484	10,2
-	-	-	-
1955	39515	4137	10,5
1956	40559	4617	11,4
1957	41879	4935	11,8
1958	43161	5289	12,3
1959	44373	5452	12,3
1960	43990	5770	13,3
1961	46057	6816	14,8
1962	51177	8198	16,0
1963	56233	9659	17,2
1964	60429	10786	17,8
1965	64550	11904	18,4
1966	66100	12279	18,6
1967	63500	12962	20,4
1968	61528	13034	21,2
1969	60250	13451	22,3
1970	59238	13488	22,8
1971	59425	14882	25,0
1972	60708	15444	25,4

Tabell 11. Artianere etter år og skolefylke.
Table 11. *Gymnas graduates by year and county of school.*

Skolefylke <i>County</i>	Antall artianere årene <i>Number of gymnas graduates in the years</i>								
	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Østfold	626	663	768	715	741	749	704	779	838
Akershus	717	839	851	903	941	978	981	1178	1327
Oslo	2655	2865	2705	2576	2503	2453	2383	2552	2586
Hedmark	383	483	508	500	519	512	474	637	639
Oppland	414	456	478	513	577	523	593	614	590
Buskerud	419	513	512	543	580	662	657	675	797
Vestfold	431	494	513	542	552	583	589	665	692
Telemark	462	499	562	526	539	518	575	630	600
Aust-Agder	215	234	231	257	285	254	228	262	312
Vest-Agder	333	371	437	499	472	528	518	570	546
Rogaland	822	845	835	971	982	1001	1033	1058	1127
Hordaland	353	387	439	524	590	742	640	883	477
Bergen	665	737	750	866	793	727	745	750	1064
Sogn og Fjordane	207	206	189	276	269	314	380	403	444
Møre og Romsdal	496	511	620	631	639	701	712	726	769
Sør-Trøndelag	707	787	732	811	748	825	875	937	938
Nord-Trøndelag	198	253	255	290	332	323	320	384	385
Nordland	382	482	547	597	567	640	639	746	763
Troms	191	182	191	245	251	263	293	291	369
Finmark	81	70	125	154	154	155	149	142	181
Hele landet <i>Whole country</i>	10757	11877	12248	12939	13034	13451	13488	14882	15444

Kilde: For året 1968: Gymnaseeksamen 1968, Statistisk Sentralbyrå.
 For alle andre år: Gymnasrådet.

Fordeling på fylker mangler for artianere med utsatt prøve fra tidligere år for årene 1964-1967, da slik spesifisering - og også fordeling på kjønn - ikke finnes i Gymnasrådet. Summene i denne tabellen for de nevnte år er derfor noe lavere, kfr. tabell 10.

Tabell 12. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke og år.

Table 12. *Gymnas graduates as a percentage of population aged 19½ years, by county and year.*

Skolefylke <i>County</i>	Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i>								
	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Østfold	18,5	18,3	20,5	20,2	22,0	22,8	22,0	24,3	24,9
Akershus ¹⁾	16,6	18,2	18,3	20,0	21,3	21,6	22,0	25,9	27,2
Oslo ¹⁾	30,7	31,1	31,2	31,1	34,9	33,2	34,2	37,8	41,5
Hedmark	14,8	17,5	17,4	18,4	18,8	19,9	19,0	25,0	23,5
Oppland	16,3	16,8	16,6	18,9	20,9	19,8	23,5	24,4	22,6
Buskerud	14,0	16,1	15,4	17,4	19,5	22,5	22,7	23,7	27,0
Vestfold	16,3	17,5	17,2	19,3	20,7	21,8	22,0	24,7	24,6
Telemark	19,3	19,5	21,1	20,9	21,7	22,0	24,4	26,7	24,4
Aust-Agder	17,9	18,3	16,8	19,3	21,9	20,7	19,0	21,2	23,8
Vest-Agder	18,5	19,3	21,0	25,2	24,6	28,4	27,0	28,9	26,8
Rogaland	20,5	19,7	19,0	22,5	22,9	22,6	23,5	23,8	24,5
Hordaland og Bergen	17,2	17,7	18,9	21,9	22,5	23,5	23,4	27,3	25,0
Sogn og Fjordane	14,5	13,6	11,7	17,0	16,3	20,8	24,6	25,9	26,8
Møre og Romsdal	14,1	13,7	16,3	16,5	16,3	18,9	19,1	18,8	19,6
Sør-Trøndelag	19,6	20,4	19,0	21,7	20,7	23,1	25,0	26,7	26,3
Nord-Trøndelag	10,7	12,8	12,5	14,8	16,9	17,3	17,1	20,4	19,8
Nordland	9,4	11,1	12,2	14,2	13,4	16,4	16,3	19,2	19,4
Troms	8,6	7,7	7,8	10,2	10,6	11,4	12,8	12,8	16,2
Finnmark	6,4	5,2	8,1	9,9	10,3	11,1	10,8	10,5	13,3
Hele landet <i>Whole country</i>	17,8	18,4	18,6	20,4	21,2	22,3	22,8	25,0	25,4

1) Artianerfrekvensene for Akershus og Oslo sammenlagt blir henholdsvis 26,0, 26,8, 26,7, 27,1, 29,7, 28,5, 29,5, 33,0 og 33,5 for årene 1964-1972.

Figur 2. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke, årene 1964, 1968 og 1972.

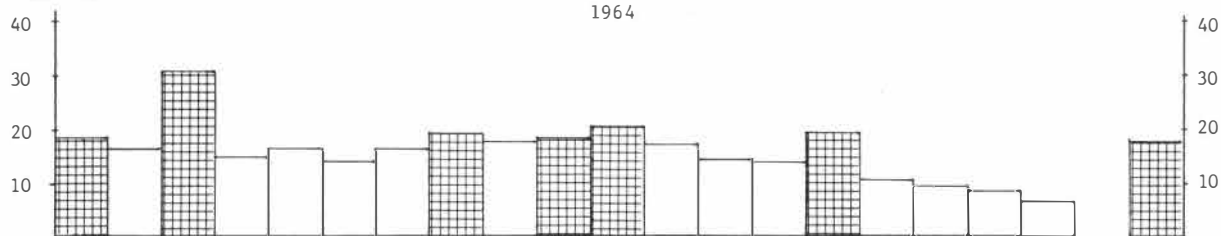
Figure 2. Gymnas graduates as a percentage of the population aged 19½ years by county, 1964, 1968, and 1972.

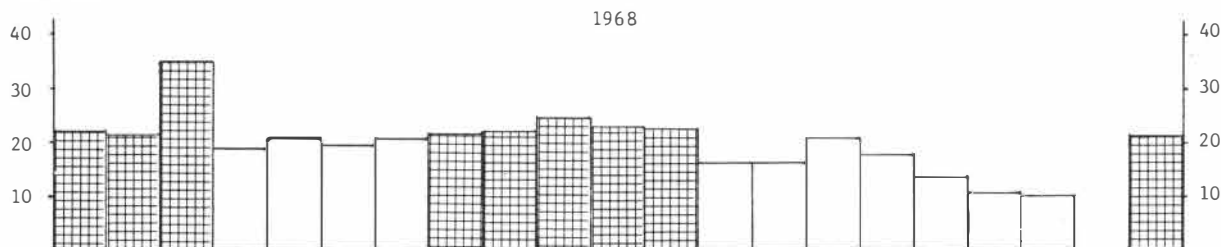
Artianerfrekvens lik eller høyere enn gjennomsnittet for landet.

Artianerfrekvens lavere enn gjennomsnittet for landet.

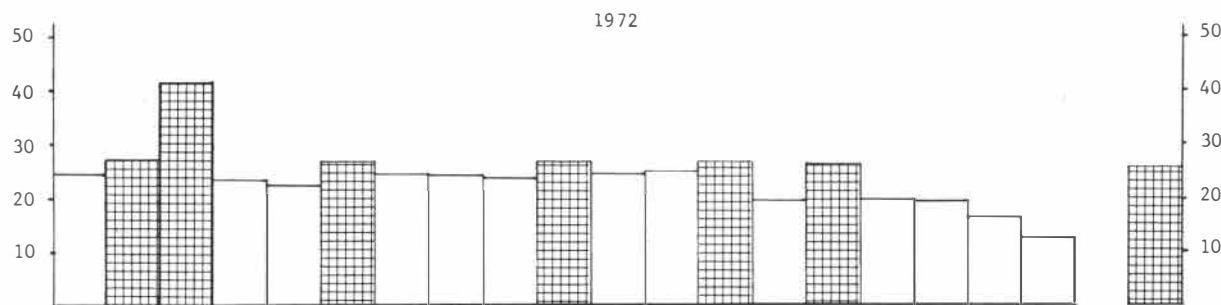
Artianer-
frekvens

Artianer-
frekvens

Artianer-
frekvens

Østfold

Akershus

Oslo

Hedmark

Oppland

Buskerud

Vestfold

Telemark

Aust-Agder

Vest-Agder

Rogaland

Hordaland
og Bergen

Sogn og Fjordane

Møre og Romsdal

Sør-Trøndelag

Nord-Trøndelag

Nordland

Troms

Finmark

Hele landet

Tabell 13. Artianere etter fylke, år og kjønn.

Table 13. *Gymnas graduates by county, year and sex.*

Fylke County	1966		1967		1968		1969		1970 ¹⁾		1971 ²⁾		1972	
	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls	Gut- ter Boys	Jen- ter Girls
Østfold	458	310	408	307	429	312	417	332	384	312	379	371	471	367
Akershus	463	388	482	421	519	422	521	457	506	472	557	566	660	667
Oslo	1521	1184	1481	1095	1324	1179	1353	1100	1166	1024	1214	1056	1309	1277
Hedmark	281	227	288	212	312	207	271	241	244	223	304	319	329	310
Oppland	269	209	263	250	304	273	259	264	285	283	299	309	293	297
Buskerud	289	223	296	247	307	273	379	283	357	295	368	289	396	401
Vestfold	282	231	305	237	324	228	329	254	318	266	364	272	348	344
Telemark	340	222	306	220	309	230	306	212	323	247	316	282	307	293
Aust-Agder	150	81	147	110	171	114	143	111	135	93	156	94	173	139
Vest-Agder	254	183	306	193	282	190	302	226	286	223	299	239	295	251
Rogaland	506	329	540	431	556	426	567	434	595	425	602	423	629	498
Hordaland	250	189	312	212	338	252	438	304	392	323	502	374	245	232
Bergen	431	319	490	376	481	312	408	319	334	285	332	325	552	512
Sogn og Fjordane	115	74	180	96	151	118	179	135	221	155	206	182	230	214
Møre og Romsdal	374	246	387	244	372	267	421	280	409	293	417	286	440	329
Sør-Trøndelag	437	295	461	350	434	314	455	370	484	379	481	395	483	455
Nord-Trøndelag	147	108	173	117	198	134	193	130	188	133	240	158	214	171
Nordland	336	211	371	226	317	250	373	267	401	230	413	302	447	316
Troms	121	70	150	95	149	102	167	96	158	111	159	104	218	151
Finmark	77	48	94	60	94	60	82	73	73	62	79	55	104	77
Hele landet <i>Whole country</i>	7101	5147	7440	5499	7371	5663	7563	5888	7259	5834	7687	6401	8143	7301

1) Det mangler fordeling på kjønn for 395 artianere som har eksamen uten hovedkarakter. De fleste av disse har tatt fullstendig eksamen på grunnlag av deleksamener (239 artianere).

2) Foreløpig mangler fordeling på kjønn for 794 artianere som har utsatt prøve fra 1970 (36 artianere) eller som har tatt fullstendig eksamen på grunnlag av deleksamener (758 artianere).

Tabell 14. Artianere prosentfordelt på kjønn etter år og fylke.
Table 14. *Gymnas graduates. Percentages of boys and girls by year and county.*

Fylke <i>County</i>	1966		1968		1969		1972	
	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>
Østfold	59,6	40,4	57,9	42,1	55,7	44,3	56,2	43,8
Akershus	54,4	45,6	55,2	44,8	53,3	46,7	49,7	50,3
Oslo	56,2	43,8	52,9	47,1	55,2	44,8	50,6	49,4
Hedmark	55,3	44,7	60,1	39,9	52,9	47,1	51,5	48,5
Oppland	56,3	43,7	52,7	47,3	49,5	50,5	49,7	50,3
Buskerud	56,4	43,6	52,9	47,1	57,3	42,7	49,7	50,3
Vestfold	55,0	45,0	58,7	41,3	56,4	43,6	50,3	49,7
Telemark	60,0	40,0	57,3	42,7	59,1	40,9	51,2	48,8
Aust-Agder	64,9	35,1	60,0	40,0	56,3	43,7	55,4	44,6
Vest-Agder	58,1	41,9	59,7	40,3	57,2	42,8	54,0	46,0
Rogaland	60,6	39,4	56,6	43,4	56,6	43,4	55,8	44,2
Hordaland	56,9	43,1	57,3	42,7	59,0	41,0	51,7	48,3
Bergen	57,5	42,5	60,7	39,3	56,1	43,9		
Sogn og Fjordane	60,8	39,2	56,1	43,9	57,0	43,0	51,8	48,2
Møre og Romsdal	60,3	39,7	58,2	41,8	60,1	39,9	57,2	42,8
Sør-Trøndelag	59,7	40,3	58,0	42,0	55,2	44,8	51,5	48,5
Nord-Trøndelag	57,6	42,4	59,6	40,4	59,8	40,2	55,6	44,4
Nordland	61,4	38,6	55,9	44,1	58,3	41,7	58,6	41,4
Troms	63,4	36,6	59,4	40,6	63,5	36,5	59,1	40,9
Finmark	61,6	38,4	61,0	39,0	53,5	46,5	57,5	42,5
Hele landet <i>Whole country</i>	58,0	42,0	56,6	43,4	56,2	43,8	52,7	47,3

Tabell 15. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke, år og kjønn.

Table 15. *Gymnas graduates as a percentage of population 19½ years by county, year and sex.*

Fylke <i>County</i>	Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i>							
	1966		1968		1969		1972	
	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>	Gut- ter <i>Boys</i>	Jen- ter <i>Girls</i>
Østfold	23,5	17,3	24,7	19,1	24,7	20,8	27,3	22,4
Akershus	20,1	16,5	23,1	19,5	22,8	20,3	28,3	27,2
Oslo	36,6	26,1	38,2	31,7	40,3	27,2	44,6	38,7
Hedmark	17,7	17,0	21,0	16,2	19,5	20,3	23,1	24,1
Oppland	18,4	14,8	21,6	20,1	19,0	20,7	21,5	23,7
Buskerud	16,9	13,8	20,5	18,5	25,4	19,4	26,0	28,1
Vestfold	18,1	16,2	23,1	18,0	23,3	20,1	23,5	25,7
Telemark	24,5	17,4	23,8	19,4	24,6	19,1	24,3	24,6
Aust-Agder	20,5	12,6	25,0	18,5	22,4	18,8	25,9	21,6
Vest-Agder	23,9	17,9	27,0	21,7	30,1	26,5	27,8	25,6
Rogaland	22,6	15,2	25,1	20,5	24,8	20,3	26,6	22,2
Hordaland	11,0	9,4	15,3	12,5	20,3	16,3	25,2	24,8
Bergen	39,7	25,6	52,7	30,5	44,9	27,9		
Sogn og Fjordane	12,6	10,5	17,0	15,5	21,5	19,9	26,0	27,8
Møre og Romsdal	18,7	13,2	18,1	14,4	21,6	16,0	21,5	17,6
Sør-Trøndelag	22,3	15,6	24,2	17,3	25,6	20,7	27,2	25,5
Nord-Trøndelag	13,5	11,3	18,3	15,2	18,7	15,6	20,9	18,6
Nordland	13,8	10,3	13,9	12,8	22,1	15,8	21,1	17,3
Troms	9,6	5,9	11,9	9,0	13,6	8,9	18,7	13,5
Finnmark	9,7	6,4	12,3	8,2	11,5	10,6	14,5	11,9
Hele landet <i>Whole country</i>	20,9	16,0	23,2	19,0	24,4	20,1	26,2	24,6

Tabell 16. Artianere etter linje, kjønn og år.

Table 16. Gymnas graduates by type of course, sex and year.

År Year	Elever Pupils	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Økonomisk gymnas Commercial course	Sosial- linjen Social and welfare course	Alle linjer All courses	
1963	Gutter	<i>Boys</i>	3489	1515	..	-	..
	Jenter	<i>Girls</i>	884	2899
	Sum	<i>Total</i>	4373	4414	850	-	9637
1964	Gutter	<i>Boys</i>	3995	1641
	Jenter	<i>Girls</i>	992	3150
	Sum	<i>Total</i>	4987	4791	979	-	10757
1965	Gutter	<i>Boys</i>	4368	1733
	Jenter	<i>Girls</i>	1130	3500
	Sum	<i>Total</i>	5498	5233	1147	-	11878
1966	Gutter	<i>Boys</i>	4419	1938	766		7123
	Jenter	<i>Girls</i>	1180	3570	406		5156
	Sum	<i>Total</i>	5599	5508	1172	-	12279
1967	Gutter	<i>Boys</i>	4553	1994	912		7459
	Jenter	<i>Girls</i>	1277	3681	545		5503
	Sum	<i>Total</i>	5830	5675	1457	-	12962
1968	Gutter	<i>Boys</i>	4549	1980	842		7371
	Jenter	<i>Girls</i>	1260	3892	511		5663
	Sum	<i>Total</i>	5809	5872	1353	-	13034
1969	Gutter	<i>Boys</i>	4634	1994	935		7563
	Jenter	<i>Girls</i>	1243	4092	553		5888
	Sum	<i>Total</i>	5877	6086	1488	-	13451
1970 ¹⁾	Gutter	<i>Boys</i>	4358	1954	1380	9	7701
	Jenter	<i>Girls</i>	1284	4008	518	13	5823
	Sum	<i>Total</i>	5742	6226	1498	22	13488
1971 ¹⁾	Gutter	<i>Boys</i>	4784	1997	900	6	7687
	Jenter	<i>Girls</i>	1468	4370	552	11	6401
	Sum	<i>Total</i>	6645	6679	1541	17	14882
1972	Gutter	<i>Boys</i>	4909	2093	1061	80	8143
	Jenter	<i>Girls</i>	1576	5047	606	72	7301
	Sum	<i>Total</i>	6485	7140	1667	152	15444

1) Fullstendig fordeling på kjønn mangler for 1970 og 1971. Dette er grunnen til at summen av gutter og jenter for disse to år blir mindre enn totalen, henholdsvis 395 og 794.

Tabell 17. Artianere prosentfordelt på linjer etter kjønn og år.
 Table 17. *Gymnas graduates by type of course, sex and year.*
 Percentages.

År Year	Elever Pupils	Real- linjer Science courses	Språk- linjer Arts courses	Økonomisk gymnas Commercial course	Sosial- linjen Social and welfare course	Alle linjer All courses
1963	Sum Total	45,4	45,8	8,8	-	100,0
1964	Sum Total	46,4	44,5	9,1	-	100,0
1965	Sum Total	46,3	44,0	9,7	-	100,0
1966	Gutter Boys	62,0	27,2	10,8		100,0
	Jenter Girls	22,9	69,2	7,9		100,0
	Sum Total	45,6	44,9	9,5	-	100,0
1967	Gutter Boys	61,1	26,7	12,2		100,0
	Jenter Girls	23,2	66,9	9,9		100,0
	Sum Total	45,0	43,8	11,2	-	100,0
1968	Gutter Boys	61,7	26,9	11,4		100,0
	Jenter Girls	22,3	68,7	9,0		100,0
	Sum Total	44,6	45,0	10,4	-	100,0
1969	Gutter Boys	61,3	26,4	12,3		100,0
	Jenter Girls	21,1	69,5	9,4		100,0
	Sum Total	43,7	45,2	11,1	-	100,0
1970	Gutter Boys	
	Jenter Girls	
	Sum Total	42,6	46,1	11,1	0,2	100,0
1971	Gutter Boys	
	Jenter Girls	
	Sum Total	44,6	44,9	10,4	0,1	100,0
1972	Gutter Boys	60,3	25,7	13,0	1,0	100,0
	Jenter Girls	21,6	69,1	8,3	1,0	100,0
	Sum Total	42,0	46,2	10,8	1,0	100,0

Tabell 18. Artianere prosentfordelt på kjønn etter linje og år.

Table 18. *Gymnas graduates by sex, type of course and year. Percentages.*

År Year	Elever <i>Pupils</i>	Real- linjer <i>Science courses</i>	Språk- linjer <i>Arts courses</i>	Økonomisk gymnas <i>Commercial course</i>	Sosial- linjen <i>Social and welfare course</i>	Alle linjer <i>All courses</i>
1963	Gutter	<i>Boys</i>	79,8	34,3
	Jenter	<i>Girls</i>	20,2	65,7
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	-	-
1964	Gutter	<i>Boys</i>	80,1	34,3
	Jenter	<i>Girls</i>	19,9	65,7
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	-	-
1965	Gutter	<i>Boys</i>	79,4	33,1
	Jenter	<i>Girls</i>	20,6	66,9
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	-	-
1966	Gutter	<i>Boys</i>	78,9	35,2	65,4	58,0
	Jenter	<i>Girls</i>	21,1	64,8	34,6	42,0
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
1967	Gutter	<i>Boys</i>	78,1	35,1	62,6	57,5
	Jenter	<i>Girls</i>	21,9	64,9	37,4	42,5
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
1968	Gutter	<i>Boys</i>	78,3	33,7	62,2	56,6
	Jenter	<i>Girls</i>	21,7	66,3	37,8	43,4
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
1969	Gutter	<i>Boys</i>	78,8	32,8	62,8	56,2
	Jenter	<i>Girls</i>	21,2	67,2	37,2	43,8
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
1970		
1971		
1972	Gutter	<i>Boys</i>	75,7	29,3	63,6	52,6
	Jenter	<i>Girls</i>	24,3	70,7	36,4	47,4
	Sum	<i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0

ARTIANERPROGNOSE

Grunnlagsmateriale

Grunnlaget for prognosene er spesialkjøringer fra Statistisk Sentralbyrås regionale befolkningsprognose "Framskrivning av folkemengden til 1990" og opplysningene fra "Framskrivning av folkemengden 1971-2000" som ikke går ned på regioner.

Antall artianere i en region på et fremtidig tidspunkt anslås ved å multiplisere det prognostiserte antall 19½ åringer i regionen med en antatt artianerfrekvens (andel av 19½ åringer som tar examen artium). Utredningsinstituttet har i flere år beregnet slike artianerfrekvenser på fylkesbasis, og det er disse historiske frekvenser som danner hovedgrunnlaget for de fremtidige anslag.

I den grad hensikten med prognosene er å forutsi en bestemt utvikling, vil disse altså kunne bli gale enten ved at det faktiske antall 19½ åringer i en region på et fremtidig tidspunkt blir et annet enn det befolkningsprognosen gir, eller ved at forutsetningene om artianerfrekvensen i regionen viser seg ikke å slå til.

Befolkningsprognosen opererer som nevnt ikke med alternativ, når det gjelder utviklingen i de regionale artianerfrekvenser har vi imidlertid regnet med tre forskjellige alternativer.

I og med at de årskull som interesserer i denne sammenheng allerede er født, spiller det ingen rolle at det ikke opereres med alternativ for antall 19½ åringer i årene fremover. Dette gjelder imidlertid bare når en ser på landet under ett. Når det gjelder utviklingen innen mindre områder, vil problemet med flyttinger komme inn i bildet og det er vanskelig å si noe om hvordan flyttemønsteret kan komme til å utvikle seg. Dette vil særlig være påvirket av den fremtidige distriktpolitikk i vid forstand.

Artianerprognosens forutsetning og resultater

Det opereres med tre regneeksempler når det gjelder det fremtidige antall artianere og deres fordeling på hjemstedsregioner. Forskjellen mellom de tre alternativene ligger bare i ulike forutsetninger om utviklingen i de regionale artianerfrekvenser (andelen av 19½ åringer som tar examen artium).

De regionale artianerfrekvenser var, da disse regneeksempler ble laget, kjent for årene til og med 1971. For landet som helhet var artianerfrekvensen 25 prosent dette året. For årene 1972, 73 og 74 er artianerfrekvensene beregnet ut fra kjennskapet til tilgangen til gymnasene tre år tidligere. Fra og med 1975 er det gjort alternative forutsetninger om den videre utvikling i artianerfrekvensen.

Alternativ 1: Artianerfrekvensen stiger lineært til 45 prosent i alle fylker i 1990.

Alternativ 2: Artianerfrekvensen for landet som helhet øker på samme måte som i alternativ 1 dvs.: til 45 prosent i 1990. Det forutsettes imidlertid at de absolutte forskjeller i de regionale artianerfrekvensene blir som i 1974. Også dette alternativ impliserer altså en relativt sterkere vekst i artianerfrekvens for de fylker som i dag ligger lavt.

Alternativ 3: Artianerfrekvensen i de ulike fylker holder seg uendret på 1974 nivået i hele perioden fram til 1990.

Tabell 19 gir resultatene under de ulike forutsetninger.

De to første alternativene, som begge bygger på forutsetningen om at artianerfrekvensen øker til 45 prosent i 1990, viser at artianertallet i 1990 vil være nær fordoblet i forhold til 1972 da det var vel 15.400 artianere i landet som helhet.

Alternativ 3, som bygger på den forutsetning at artianerfrekvensen ikke øker ut fra nivået i 1974, viser en økning i antall artianere i perioden 1972-90 på ca. 18 prosent for landet som helhet - fra 15.444 til 18.173 artianere.

Det presiseres at begrepene artianer og artianerfrekvens her er brukt i tradisjonell betydning. Artianere omfatter således kandidater fra det tradisjonelle gymnas og økonomisk gymnas. Den omforming av gymnasene som sannsynligvis vil komme i årene fremover er det ikke tatt hensyn til. I den grad gymnasene i fremtiden også vil omfatte andre mer praktisk orienterte utdanninger, vil begrepet artianer og artianerfrekvens få et annet innhold enn det som legges i det i dag. Artianerfrekvens slik som brukt i dette notatet vil da måtte oppfattes som andel av 19½ åringer som tar eksamen ved artiumslinjer eller har fagkombinasjoner som kvalifiserer for universitets- og høgstudier.

Tabell 19. Artianere etter hjemstedsregion. Prognose i tre alternativ for årene 1975, 1985 og 1990.

R e g i o n	1 9 7 5		1 9 8 0		1 9 8 5		1 9 9 0	
	Artianer- frekvens	Antall artianere	Artianer- frekvens	Antall artianere	Artianer- frekvens	Antall artianere	Artianer- frekvens	Antall artianere
<u>ALTERNATIV 1.</u>								
Østlandet	31,8	9.202	36,3	10.328	40,7	12.416	45,0	13.380
Agder	29,0	953	34,4	1.141	39,8	1.399	45,0	1.553
Vestlandet	28,1	4.590	33,7	5.430	39,3	6.670	45,0	7.570
Trøndelag	30,3	1.702	35,2	1.908	40,1	2.416	45,0	2.634
Nord-Norge	23,7	1.819	30,8	2.234	37,9	2.987	45,0	3.456
Hele landet	29,5	18.266	34,7	21.041	39,9	25.888	45,0	28.593
<u>ALTERNATIV 2.</u>								
Østlandet	31,8	9.202	37,0	10.550	42,1	12.861	47,2	14.047
Agder	28,6	940	33,6	1.117	38,9	1.368	44,0	1.519
Vestlandet	28,9	4.720	33,9	5.471	39,2	6.653	44,3	7.461
Trøndelag	30,4	1.708	35,4	1.921	40,7	2.453	45,2	2.683
Nord-Norge	22,1	1.696	27,3	1.982	32,4	2.553	37,5	2.883
Hele landet	29,5	18.266	34,7	21.041	39,9	25.888	45,0	28.593
<u>ALTERNATIV 3.</u>								
Østlandet	31,2	9.028	31,2	8.907	31,2	9.550	31,2	9.307
Agder	29,0	953	29,0	962	29,0	1.020	29,0	1.001
Vestlandet	26,5	4.329	26,5	4.270	26,5	4.498	26,5	4.458
Trøndelag	30,0	1.685	30,0	1.626	30,0	1.808	30,0	1.756
Nord-Norge	21,5	1.650	21,5	1.559	21,5	1.694	21,5	1.651
Hele landet	28,6	17.645	28,6	17.324	28,6	18.570	28,6	18.173

SUMMARY IN ENGLISH

In 1972 there were 20.700 new entrants to the first class of the Norwegian Gymnas (High Schools); this was 33.4 per cent of the Norwegian population aged $16\frac{1}{2}$ years, which is the usual age for entering Gymnas. It was a considerable increase in the number of new entrants compared to the year before. The increase in pupil frequency (number of entrants to the first class as a percentage of population aged $16\frac{1}{2}$ years) during the last five years has been greater than in any previous five year period.

There are significant differences in pupil frequency throughout the various parts of the country. Thus the frequency in 1972 of 33.4 per cent for the whole country covers such important biases as 49.7 per cent for Oslo and the nearest county Akershus, and 21.6 per cent for the county of Finnmark. There has however, as shown in Table 3 and in Figure 1, been a considerable levelling out between the different parts of the country during the last ten years.

The increase in the number of new entrants to Gymnas, as well as in pupil frequency, has been particularly strong since 1968. A substantial part of this expansion is due to increasing number of girls attending this type of school; thus an evening out of differences in pupil frequency between the two sexes has taken place during the last five years. In 1972/73 the pupil frequency was 33.7 per cent for boys and 33.1 per cent for girls, i.e. the difference was only 0.6 per cent. Five years earlier (in 1967/68) the difference was 5.0 per cent.

Until a few years ago there were three groups of courses of study at the Norwegian Gymnas. In 1967 the Social and Welfare course was established, and in 1969 an Experimental course; the latter is split into various branches or courses of study - more or less similar to the traditional ones - from the second year on, but at most schools it is undivided throughout the first year. In 1972 43 per cent of the new entrants chose Science courses, nearly 38 per cent Arts courses, 10 per cent the Commercial course and 8 per cent the Social and Welfare or the Experimental courses. However, boys and girls tend to differ in their choice of course. Throughout the period covered by these statistics (1962-1972) 24-26 per cent of the girls have chosen Science courses. Until the Social and Welfare and the Experimental courses were established, 65-66 per cent decided on Arts courses - this proportion has by 1972 decreased to 55 per cent, as nearly 11 per cent of the girls began their Gymnas studies at the Social and Welfare or

Experimental courses. The Commercial course has been the choice of 9-10 per cent of the female entrants to Gymnas throughout the period. The establishment of the two new Gymnas courses (Social and Welfare and Experimental courses) has affected the boy's choice of course somewhat differently - both the Science and the Arts courses having got a decreasing proportion of the male entrants. In 1972 59 per cent of the boys entered Science courses, as against 65-66 per cent earlier, in the 1960's; 22 per cent entered Arts courses, as against 24-25 per cent earlier; 8 per cent entered Social and Welfare or Experimental courses. In the period 1962 to 1970 the proportion of boys taking the Commercial course increased from 10 to 12.5 per cent; the last two years (1971 and 1972) it was approximately 11 per cent. (Table 8.)

Thus 71 per cent of the pupils taking Science courses are boys and 29 per cent are girls. The corresponding figures for the Arts courses are 30 per cent boys and 70 per cent girls; at the Commercial course there are 57 per cent boys and 43 per cent girls, and among the new entrants to the Social and Welfare and the Experimental courses there are 55 per cent boys and 45 per cent girls. (Table 9.)

In 1972 the number of students who graduated from the Norwegian Gymnas was 15.444 - 25.4 per cent of the Norwegian population aged 19½ years, which is the usual age for graduating from Gymnas. During the last five year period the Gymnas graduate frequency (number of Gymnas graduates as a percentage of population aged 19½ years) has increased by an average of one percentage per year; in the previous five year period the annual increase was only slightly lower.

The geographical differences in Gymnas graduate frequency, as a matter of course, corresponds approximately to the differences in pupil frequency - only a slightly varying drop-out rate and a three year timelag is to be taken into account. Throughout the period covered by these statistics the Gymnas graduate frequencies have been highest in Oslo and lowest in the northernmost county of Finnmark. In 1972 it was 41.5 per cent in Oslo and 13.3 per cent in Finnmark. (Table 12.)

In Tables 16, 17 and 18 the Gymnas graduates are distributed according to type of course. Compared to the corresponding distribution of the new entrants, the proportion taking Arts courses is somewhat larger and the proportion taking Science courses, accordingly somewhat smaller. Whether this is due to a larger drop-out rate from the Science courses, or a greater influx to the one and two years' Arts courses, has not been investigated.

In 1972 42 per cent of the Gymnas graduates took one or other of the Science courses, 46 per cent took Arts courses, 11 per cent took the Commercial course, and 1 per cent the Social and Welfare course,

whereas nine years earlier the figures were 45, 46 and 9 per cent for the three first mentioned courses respectively.

In table 19 three numerical examples on future number of Gymnas graduates and Gymnas graduate frequency are presented. Calculations are made for each of the five regions, into which the country has been divided for this purpose, for the years 1975, 1980, 1985 and 1990.

The calculations are based on regional population forecasts for the age group 19 and 20 years in each of the years in question. The population is the same in all the three numerical examples, and the difference between them consist in three alternatives as to future development in Gymnas graduate frequency.

In the first alternative the assumption is that Gymnas graduate frequency will reach 45 per cent in 1990 in all regions.

The second alternative is also based on 45 per cent Gymnas graduate frequency in 1990 for the country overall. The differences in absolute terms in frequency between the various regions will remain as indicated by the corresponding differences among the new entrants to Gymnas in 1971.

In the third alternative the assumption is that Gymnas graduate frequency will stagnate at the 1974-level (this level is estimated in accordance with what is known of the new entrants to Gymnas in 1971 and the usual drop-out/graduation pattern).